

بازنمایی همجنسگرایی در سریال پریننده آمریکایی فرندز

۱. علی الماسیان: گروه ارتباطات، واحد بین الملل ارس، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

۲. امید علی مسعودی: گروه ارتباطات، دانشگاه سوره، تهران، ایران

۳. ابراهیم ایران نژاد: پژوهشکده توسعه و برنامه ریزی جهاد دانشگاهی، تبریز، ایران

* ایمیل نویسنده مسئول: masoudi@soore.ac.ir

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تحلیل و واسازی نشانه‌شناختی بازنمایی هویت‌های جنسیتی و الگوهای مردانگی در سریال کمدی موقعیت «دوستان» تدوین شده است. این اثر نمایشی به عنوان یکی از پرمخاطب‌ترین سریال‌های آمریکایی، نقش بسزایی در برساخت و انتقال الگوهای فرهنگی داشته است. تحقیق پیش رو با کاربست راهبرد تحلیل کیفی نشانه‌شناختی مبتنی بر مدل ساختارگرایانه رولان بارت و با تمرکز بر سطوح دوگانه دلالت صریح و ضمنی، رمزگان پنج‌گانه سکانس‌های کلیدی را مورد واکاوی قرار داده است. در کنار این روش، از مفاهیم نظری همچون اجراگری جنسیت، فرآیند بازنمایی و دیگری‌سازی نیز بهره گرفته شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که این محصول عامه‌پسند به ظاهر سرگرم‌کننده، در عمل به مثابه یک دستگاه پیچیده عقیدتی و گفتمانی رفتار می‌کند. سازوکار روایی سریال، با پیش کشیدن سوژه‌های حاشیه‌ای و چالش برانگیز نظیر همجنس‌گرایی و بحران مردانگی سنتی، آن‌ها را از توان ساختار شکنانه خود تهی می‌سازد. متن رسانه‌ای از طریق راهبرد تقلیل مسائل هویتی به سوء تفاهم‌های گذرا و موقعیت‌های طنز، هرگونه دگرگونی در ساختارهای جنسیتی را مهار کرده و گفتمان مسلط دگرجنس‌گراهنجاری را بازتولید و تثبیت می‌نماید. نتایج حاکی از آن است که هویت‌های نامتعارف تنها با شرط حاشیه‌نشینی، تبدیل شدن به ابژه‌ای برای تولید خنده و فقدان عاملیت مستقل در جهان داستان پذیرفته می‌شوند. در نهایت، این خوانش انتقادی اثبات می‌کند که رسانه‌های جریان اصلی چگونه از طریق مکانیزم اسطوره‌سازی، مرزبندی‌های محافظه کارانه جنسیتی را به امری طبیعی و بدیهی مبدل ساخته و تفاوت‌ها را در ساختار سلطه هضم می‌کنند.

کلیدواژه‌گان: نشانه‌شناسی، بازنمایی جنسیتی، کمدی موقعیت، دگرجنس‌گرایی، اسطوره‌سازی.

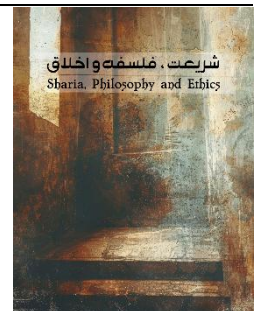
شیوه استناددهی: الماسیان، علی، علی مسعودی، امید، و ایران نژاد، ابراهیم. (۱۴۰۵). بازنمایی همجنسگرایی در سریال پریننده آمریکایی فرندز. *فلسفه و اخلاق*، ۲۴(۲)، ۱۹-۱.

تاریخ ارسال: ۵ فروردین ۱۴۰۵

تاریخ بازنگری: ۴ خرداد ۱۴۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۲ خرداد ۱۴۰۵

تاریخ چاپ: ۱ تیر ۱۴۰۵



© ۱۴۰۵ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.



Representation of Homosexuality in the Popular American Television Series Friends

1. Ali Almasian: Department of Communication Science, Ara.C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran
2. Omid Ali Masoudi*: Department of Communication, Soore University, Tehran, Iran
3. Ebrahim Irannejad: Development and Planning Research Institute, ACECR, Tabriz, Iran

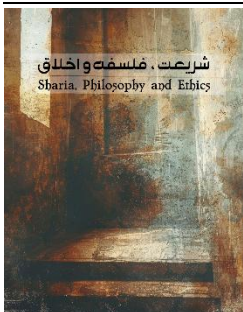
*Corresponding Author's Email: masoudi@soore.ac.ir

Abstract

The present study aims to conduct a semiotic deconstruction and analysis of the representation of gender identities and models of masculinity in the sitcom Friends. As one of the most widely viewed American television series, this media production has played a significant role in the construction and transmission of cultural patterns. The research employs a qualitative semiotic analysis strategy grounded in Roland Barthes' structuralist model, focusing on the dual levels of denotation and connotation while examining the five narrative codes within selected key scenes. Alongside this methodological framework, theoretical concepts such as gender performativity, processes of representation, and othering are also utilized. The findings indicate that this seemingly entertaining popular product operates, in practice, as a complex ideological and discursive apparatus. The narrative mechanisms of the series introduce marginal and controversial subjects—such as homosexuality and the crisis of traditional masculinity—yet simultaneously strip them of their subversive potential. Through reducing identity-related issues to temporary misunderstandings and comedic situations, the media text neutralizes transformative possibilities within gender structures and reproduces and stabilizes the dominant heteronormative discourse. The results demonstrate that non-normative identities are accepted only under conditions of marginalization, transformation into objects of humor production, and the absence of independent agency within the narrative world. Ultimately, this critical reading reveals how mainstream media, through myth-making mechanisms, naturalizes conservative gender boundaries and absorbs difference into structures of domination.

Keywords: *Semiotics, Gender Representation, Situation Comedy, Heteronormativity, Myth-Making.*

How to cite: Almasian, A., Masoudi, O. A., & Irannejad, E. (2026). Representation of Homosexuality in the Popular American Television Series Friends. *Sharia, Philosophy and Ethics*, 4(2), 1-19.

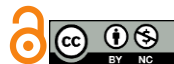


Submit Date: 25 March 2026

Revise Date: 25 May 2026

Accept Date: 02 June 2026

Publish Date: 22 June 2026



© 2026 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

The contemporary global media environment has transformed television series into powerful cultural apparatuses capable of shaping collective perceptions of identity, morality, and social norms. American television productions, particularly popular sitcoms, function not merely as entertainment but as vehicles of symbolic power that participate in the construction of cultural hegemony and the reorganization of social meanings surrounding gender and sexuality. Media industries, supported by transnational distribution systems, increasingly influence moral imagination and everyday social expectations, repositioning formerly marginalized topics within mainstream discourse. Scholars have demonstrated that representations of homosexuality moved from peripheral or stigmatized depictions toward normalized visibility during the late twentieth and early twenty-first centuries, reflecting broader ideological shifts embedded within media narratives (1). Television series such as *Friends* became central cultural texts in this transformation, reaching global audiences and embedding specific understandings of masculinity, intimacy, and heteronormativity into popular consciousness. Simultaneously, later productions portrayed fluid identities and post-human relationality, suggesting an evolving representational landscape shaped by streaming platforms and digital distribution (2, 3). These transformations cannot be understood merely as reflections of social change; rather, they illustrate the active role of media institutions in redefining cultural boundaries and moral legitimacy. Quantitative research indicates a steady increase in LGBTQ representation across television programming, yet this expansion often operates through narrative containment strategies that limit subversive potential (4, 5). Media visibility therefore simultaneously produces inclusion and regulation, rendering sexual diversity visible while preserving dominant ideological structures. Understanding these dynamics requires a critical cultural approach capable of uncovering hidden meanings embedded within comedic narratives and everyday storytelling conventions.

From a theoretical standpoint, the study situates the representation of homosexuality within broader historical and discursive transformations of sexual identity. Michel Foucault's genealogy of sexuality demonstrates that homosexuality emerged as a modern identity category produced through medical, legal, and cultural discourses rather than a timeless human essence (14). This shift from behavior to identity transformed social regulation, moving from punishment toward classification and representation. Complementing this perspective, Jeffrey Weeks emphasizes that sexual identities are historically constructed within changing political and social contexts, shaped by activism, legislation, and media visibility (15). Cultural studies scholarship further conceptualizes representation as a process through which meaning is produced rather than reflected. Stuart Hall argues that media encode ideological assumptions into symbolic forms that audiences interpret through culturally situated decoding practices (16). Within this framework, representation becomes inseparable from power relations and hegemonic negotiation. Theories of stereotyping and naturalization reveal how repeated media imagery stabilizes social hierarchies by presenting historically contingent norms as natural realities (17-19). Semiotics provides additional analytical precision: Roland Barthes explains how myths transform ideological messages into common sense by disguising historical constructions as universal truths (20, 21). Gender performativity theory further deepens the analysis by conceptualizing masculinity and femininity as repeated social performances rather than innate attributes (22). Eve Sedgwick's concept of homosocial desire clarifies how male friendship cultures continuously negotiate proximity to homosexuality while simultaneously disavowing it through humor, anxiety, and symbolic distancing (23). Together, these theoretical perspectives establish the conceptual foundation for examining sitcom narratives as ideological sites where gender norms are rehearsed, contested, and ultimately stabilized.

Methodologically, the research adopts a qualitative semiotic approach grounded in structuralist analysis to investigate selected scenes from the television series *Friends*. Semiotics enables systematic examination of

audiovisual texts beyond surface narrative interpretation by distinguishing between denotative meaning—what is visibly presented—and connotative meaning—the cultural and ideological associations attached to those signs (25). The study operates within a social constructivist paradigm that treats media texts as systems of signification circulating within broader cultural contexts. Using purposive sampling, key scenes involving gender ambiguity, homosocial interaction, and references to homosexuality were selected from the broader corpus of episodes. Each scene was analyzed through detailed coding procedures involving visual composition, camera framing, dialogue patterns, costume symbolism, and character positioning. The analytical process followed Barthes' five narrative codes, enabling identification of symbolic oppositions, narrative enigmas, and myth-producing mechanisms (21). Connotative interpretations were subsequently integrated with representation theory and queer theoretical perspectives to reveal how humor, narrative closure, and audience laughter function as ideological devices. The methodological emphasis on repeated viewing, textual transcription, and sign-mapping allowed the study to move beyond descriptive analysis toward ideological interpretation, highlighting how sitcom aesthetics subtly guide audience perception and emotional alignment. The findings demonstrate that the sitcom operates as a sophisticated discursive apparatus that simultaneously introduces and neutralizes gender difference. Characters who fail to embody hegemonic masculinity—particularly Chandler Bing—are repeatedly positioned within narrative situations that question their heterosexual identity. These moments generate comedic tension rooted in performative instability, confirming Butler's claim that gender norms require constant repetition to appear natural (22). Semiotic analysis shows that visual composition frequently reinforces this instability: passive body positioning, costume contrasts, and reaction shots mark deviations from dominant masculine codes while framing them as humorous anomalies rather than legitimate identities. Narrative ambiguity surrounding homosexuality functions as a hermeneutic code, inviting speculation without allowing transformation into narrative reality (20). Male friendship scenes further reveal mechanisms of homosocial regulation. When intimacy between male characters approaches emotional or physical closeness, exaggerated comedic reactions reassert heterosexual boundaries, illustrating Sedgwick's theory of homosexual panic (23). Public misrecognition scenes—where characters are mistaken for a same-sex couple—expose how social surveillance shapes identity performance, echoing Foucault's analysis of disciplinary gaze (14). Humor therefore functions not as neutral entertainment but as an ideological technology that permits temporary transgression while guaranteeing restoration of normative order. Audience laughter operates as a cultural signal confirming that perceived deviations remain safely contained within comedic fiction.

Another significant finding concerns the representation of explicitly homosexual characters, particularly through narrative strategies of othering. Although lesbian characters appear within the storyline, their narrative agency remains limited, and their presence primarily serves to dramatize the emotional crisis of heterosexual male protagonists. This structure aligns with Hall's argument that representation often constructs marginalized identities as symbolic "others" necessary for stabilizing dominant identity categories (16). Cinematic techniques—lighting contrasts, framing emphasis, and emotional focalization—direct audience empathy toward heterosexual suffering rather than queer subjectivity. The result is a paradoxical form of inclusion: homosexuality becomes visible yet remains narratively subordinated. Barthesian myth operates here by naturalizing heteronormativity through repetition and emotional coding, transforming ideological preference into apparent common sense (20). At the genre level, the sitcom format itself contributes to ideological stabilization. Classical sitcom structure introduces conflict only to resolve it within each episode, ensuring that deviations from social norms never accumulate into lasting transformation (25). Consequently, representation functions as a cultural safety valve, acknowledging social change while symbolically containing its disruptive potential. The series thus participates in a broader media ecology where increased visibility of sexual diversity coexists with persistent stereotyping and symbolic marginalization (9, 10). These findings suggest that

mainstream media negotiate cultural transition through strategies of selective accommodation rather than radical reconfiguration.

In conclusion, the study reveals that the representation of homosexuality and masculinity within popular sitcom culture operates through a complex dialectic of visibility and containment. The analyzed series demonstrates how mainstream media integrate controversial identities into narrative frameworks while simultaneously neutralizing their transformative implications. Through myth-making processes, comedic framing, and narrative repetition, heteronormativity is reproduced as the default condition of social life, while alternative identities remain acceptable only when stripped of disruptive agency. The sitcom genre ultimately stabilizes cultural anxiety by transforming ideological negotiation into humor, enabling audiences to confront difference without fundamentally reconsidering dominant gender structures. These results highlight the necessity of critical media literacy and continued cultural analysis in understanding how entertainment texts participate in shaping social boundaries, moral expectations, and collective imagination within modern societies.

سینما و سریال‌های تلویزیونی آمریکایی، به عنوان ابزارهای قدرتمند هژمونی فرهنگی، نقش محوری در شکل‌دهی نگرش‌های جهانی ایفا می‌کنند و هالیوود با اقتناع افکار عمومی در حوزه‌های سیاسی، مذهبی و اجتماعی، مرزهای تابوها را جابه‌جا کرده است (1). در دو دهه اخیر (۲۰۰۲-۲۰۲۲)، بازنمایی همجنسگرایی از حاشیه به مرکزیت رسیده و از یک انحراف اخلاقی به هنجار اجتماعی تبدیل شده است؛ تحولی که ریشه در بساخت‌های رسانه‌ای دارد و کمتر پدیده‌ای چنین تغییر سریع را تجربه کرده (سوزنچی، ۱۴۰۰، ص ۶۰). سریال‌های پربیننده مانند فرندز (Friends)، پخش ۲۰۰۴-۱۹۹۴ با تأثیر مداوم در دهه ۲۰۰۰ و بیش از ۵۲ میلیون بیننده هفتگی) و آلترید کاربن (Altered Carbon، نتفلیکس ۲۰۱۸-۲۰۲۰)، نمونه‌های بارزی از این روند هستند. در فرندز، همجنسگرایی عمدتاً حاشیه‌ای و طنزآمیز است، مانند جدایی راس از کارول به دلیل گرایش او به زنان، که هترونرماتیویتی (هنجارگرایی دگرجنس‌گرا) را تقویت می‌کند، در حالی که آلترید کاربن در دنیای سایبرپانک، با انتقال هویت‌ها و روابط سیال جنسیتی، آن را بخشی طبیعی از آینده جلوه می‌دهد (2, 3).

این تحولات بخشی از استراتژی گسترده هالیوود برای عادی‌سازی همجنسگرایی است. از این منظر نظام غربی با سرمایه‌های عظیم تبلیغاتی، از گناه‌انگاری تاریخی (لواط و مساحقه) به حقوق بشری گذار کرده است (جعفری ملکی و صالحی، ۱۴۰۱، ص ۵۸۴؛ سوزنچی، ۱۳۹۸، ص ۳۹). تحلیل محتوایی سریال‌های پربیننده هالیوودی نشان می‌دهد بازنمایی LGBTQ از ۱ درصد در سال ۲۰۰۱ به بیش از ۱۰ درصد در ۲۰۲۰ رسیده است. این امر با تمرکز بیشتر روی استریم‌ها مانند نتفلیکس بیشتر ملموس است (2). در دهه ۱۹۹۰، شبکه‌هایی چون NBC تنها ۴۸ درصد اپیزودهای محبوب را به تم‌های LGBTQ اختصاص دادند که اغلب با کلیشه‌های طنزآمیز همراه است (4). اما در دو دهه اخیر، پلتفرم‌های استریم تنوع جنسی را گسترش داده‌اند، از نمایش‌های عاطفی تا روابط غیرمونوگاموس، که هرچند بازنمایی بایسکشوال و ترنسجندر هنوز عقب‌مانده است (2, 5).

فرندز، با ۲۳۶ اپیزود و مخاطبان جهانی، همجنسگرایی را عمدتاً از منظر هتروسکسوال‌ها نشان می‌دهد: کارول و سوزان به عنوان زوج همجنس‌گرا ظاهر می‌شوند، اما روابط‌شان حاشیه‌ای و موضوع طنز است، که کلیشه‌های "خانواده شکسته" را بازتولید می‌کند (6). این رویکرد، پذیرش را ترویج می‌کند اما هویت همجنس‌گرا را به "دیگر" تقلیل می‌دهد، مشابه الگوی دهه ۱۹۹۰ در ER و Seinfeld که ۱۴.۱ درصد اپیزودها LGBTQ بودند اما اغلب به صورت استریوتایپیک ارایه شدند (4). در مقابل، آلترید کاربن با ۲۰ اپیزود، هویت جنسی را سیال می‌سازد؛ شخصیت‌هایی چون کوئینی و پوینتر با انتقال "استک" آگاهی، مرزهای جنسیت را محو می‌کنند و روابط همجنس‌گرایانه را بدون تمرکز بر تبعیض عادی جلوه می‌دهند (7). نتفلیکس در ۲۰۲۳، ۵۲.۴ درصد سریال‌های اصلی را با حداقل ۱۰ درصد شخصیت‌های LGBTQ داشت، که ۴۱ درصد برنامه‌های کودکان را شامل می‌شود.

این بازنمایی‌ها سه بُعد همجنسگرایی - رفتاری (اعمال جنسی)، گرایشی (جاذبه درونی)، هویتی (ساخت اجتماعی) - را درگیر می‌کنند و نگرش‌ها را دگرگون می‌سازند (8). رسانه‌ها نه تنها اطلاع‌رسانی، بلکه برساخت هویت می‌کنند؛ نمایش مثبت پذیرش را افزایش می‌دهد، اما کلیشه‌ها (مانند "بایسکشوال حریص" در Grey's Anatomy) آسیب می‌زنند (9). پلتفرم‌های استریم، با تمرکز بر تنوع جنسی، از "اکسپرسیویست pluralism" فراتر رفته و تفاوت‌های قدرت را برجسته می‌کنند (5). در نتفلیکس، ۶۰ درصد برنامه‌های TV-Y7 جدید LGBTQ دارند، که راننده تغییر اجتماعی است نه بازتاب آن.

1. stack

تحقیقات نشان می‌دهد این روند جوانان را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ تماشای بازنمایی کوئیر^۱ نگرش‌ها را مثبت‌تر می‌کند، اما کلیشه‌های پایدار زنانگی^۲ و همجنس‌گراستیزی^۳ را تداوم می‌بخشد (9, 10). در سریال فرندز، فقدان هویت عمیق همجنس‌گرا، محو کردن^۴ را تقویت می‌کند که مشابه آن را در Lost Girl که مثلث عشقی^۵ بایسکشوال را کلیشه می‌سازد (9).

از منظر نشانه‌شناسی، هالیوود بر ساخت‌های اجتماعی را پیش می‌برد: از بیماری‌انگاری (مانند چاقی ژنتیکی) به حق، با نادیده گرفتن عوامل خانوادگی و اراده فردی (11, 12). سریال‌ها خانواده را تضعیف، برندها را تبلیغ و قدرت نرم آمریکا را تقویت می‌کنند، در حالی که همجنسگرایی را از تابو به هنجار می‌برند (13). تحلیل فرندز و آلتريد کاربن نشان‌دهنده گذار از طنز حاشیه‌ای به دیستوپای سیال است، که پژوهش حاضر با ابزارهای مضمونی و نشانه‌شناختی واکاوی می‌کند. این مطالعه نه تنها تحولات را رصد، بلکه پیام‌های اخلاقی پنهان را آشکار می‌سازد تا آگاهی فرهنگی را ارتقا دهد و از تبعیض پیشگیری کند. در نهایت، این بازنمایی‌ها بخشی از اکولوژی چندپلتفرمی است که تنوع اقتصادی تنوع جنسی را افزایش داده، اما چالش‌هایی چون نمایندگی ناکافی^۶ بایسکشوال‌ها (2) و کلیشه‌ها را حفظ کرده است. از این رو این مقاله زمینه‌ای برای بررسی عمیق‌تر سریال‌های هالیوودی که در حال فرهنگ‌سازی هستند، فراهم می‌آورد.

پیشینه پژوهش

در موضوع تأثیر و نقش فیلم و سریال در موضوعات مربوط به روابط انسانی، تحقیقات مختلفی در حوزه داخلی و خارجی صورت گرفته که از جمله آنها تحقیق عبدالرحمانی و دیگران (۱۳۹۹) است که در پژوهشی با عنوان «رابطه محتوای رسانه‌ای همجنسگرایی با احساس امنیت اجتماعی» به رابطه معنادار میان نمایش همجنس‌گرایی در رسانه‌ها و احساس امنیت و پذیرش اجتماعی مخاطبان اشاره کردند. آنها دریافتند که بازنمایی‌های رسانه‌ای مثبت می‌تواند حس بهتری از تعلق و پذیرش را افزایش دهد. در همین راستا، رضایی (۱۳۹۸) نیز در مقاله «بازنمایی هویت LGBTQ در رسانه‌های تصویری» نقش مهم سریال‌های آمریکایی در بیان و بازنمایی هویت‌های کوئیر را مورد بررسی قرار داد و بر اهمیت تنوع و دقت در این بازنمایی‌ها تأکید نموده است.

مرادی (۱۳۹۹) نیز در مقاله خود تحت عنوان «رسانه، جنسیت و هویت: مطالعه موردی سریال‌های آمریکایی» به تحلیل بازنمایی مفاهیم جنسیتی در سریال‌های پرمخاطب آمریکا پرداخت و نشان داد که این بازنمایی‌ها چگونه الگوهای اجتماعی را شکل می‌دهند.

در حوزه تحقیقات خارجی نیز Wortman (۲۰۲۲) در پژوهش «بازنمایی دگرباشان جنسی در ساعات پربیننده شبکه‌های تلویزیونی در دهه ۱۹۹۰» روند رو به رشد حضور شخصیت‌های LGBTQ در شبکه‌های تلویزیونی اصلی آمریکا را بررسی کرد و نشان داد که افزایش این بازنمایی‌ها تأثیر مثبتی بر تغییر نگرش‌های فرهنگی داشته است. Creager (۲۰۱۹) نیز در تحقیق «رسانه و بازنمایی کوئیر در تلویزیون معاصر» تحلیل کرد که چگونه سریال‌های مدرن، بازنمایی کوئیر را به شکلی پیچیده ارائه می‌دهند و با نقد کلیشه‌ها به بهبود پذیرش اجتماعی کمک می‌کنند. همچنین Corey (۲۰۱۷) در تحقیق «بازنمایی دوجنس‌گرایان در تلویزیون عامه‌پسند» به کمبود و نابسامانی در بازنمایی شخصیت‌های دوجنس‌گرا پرداخته و دریافت که این گروه بیشتر تحت کلیشه‌های منفی قرار دارند.

1. queer representation

2. effeminacy

3. homophobia

4. erasure

5. love triangles

6. underrepresentation

تبارشناسی همجنس‌گرایی: از «عمل» تا «هویت»

میشل فوکو در اثر دوران‌ساز خود تاریخ جنسیت (۱۹۷۸) استدلال می‌کند که «همجنس‌گرایی» به عنوان یک هویت اجتماعی، پدیده‌ای مدرن و محصول قرن نوزدهم است. تا پیش از آن، قوانینی مدنی یا مذهبی (مانند مفهوم لواط یا Sodomy)، تنها بر «رفتارها» و «اعمال» ممنوعه تمرکز داشتند، بدون آنکه فرد مرتکب را دارای نوع خاصی از شخصیت یا روان بدانند. اما با ظهور گفتمان‌های پزشکی و روانکاوی در اواخر قرن نوزدهم، همجنس‌گرایی از یک گناه موقتی به یک «گونه» (Species) انسانی و یک هویت درونی تبدیل شد (14). این تغییر پارادایم باعث شد تا در قرن بیستم، تمرکز از مجازات بدنی به سمت کنترل، دسته‌بندی و در نهایت تلاش برای بازنمایی این «هویت» در عرصه‌های فرهنگی معطوف شود. جفری ویکز نیز تأکید می‌کند که آنچه امروز به عنوان هویت همجنس‌گرایانه می‌شناسیم، یک برساخت تاریخی است که در بستر تغییرات اجتماعی و ظهور جنبش‌های مدنی شکل گرفته است (15).

رویکرد جدید در نگاه به همجنس‌گرایی در غرب

با آغاز قرن بیست و یکم، کشورهای غربی به‌ویژه در اروپا و آمریکای شمالی، شاهد تحولات عمیقی در قوانین و نگرش‌های اجتماعی نسبت به همجنس‌گرایی بودند. طی یک دوره پانزده‌ساله، حمایت‌های سیاسی و رسانه‌ای منجر به تصویب قوانینی همچون ازدواج همجنس‌گرایان و دگرگونی در تعاریف سنتی خانواده و روابط صمیمی گردید (15). این روند باعث شد تا این پدیده در عرصه عمومی به سرعت عادی‌سازی و دارای مشروعیت قانونی شود.

با این حال، پذیرش حقوقی لزوماً به معنای تأیید علمی یا فلسفی «بهنجار» بودن این رفتارها نیست. پژوهشگرانی همچون سوزنچی (۱۴۰۰) استدلال می‌کنند که صرف وجود یک رفتار در میان گروهی از انسان‌ها یا حتی داشتن زمینه‌های ژنتیکی، مجوزی برای طبیعی دانستن آن نیست و باید میان تنوع انسانی و اختلالاتی که نیازمند درمان هستند، تمایز قائل شد. مطالعات نشان می‌دهند که عوامل محیطی، یادگیری اجتماعی و نقش خانواده تأثیر معناداری بر شکل‌گیری و تثبیت هویت‌های جنسی یا اختلالات مرتبط با آن دارند (11, 12).

در این فرایند عادی‌سازی، رسانه‌ها نقشی کلیدی ایفا می‌کنند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که خروج از انزوا و افزایش بازنمایی هدفمند در تلویزیون، چگونه توانسته است اقلیت‌های جنسی را از حاشیه به متن جامعه بیاورد و هنجارهای عمومی را بازتعریف کند (7). پژوهش‌های داخلی نیز حاکی از آن است که رسانه‌های عامه‌پسند با کارکرد «طبیعی‌سازی» و «هنجارشکنی»، سعی در تغییر تابوها و تسهیل پذیرش اجتماعی دارند. با این وجود، برخی متخصصان تأکید دارند که عادی‌سازی نباید مانع از ارائه خدمات درمانی به افراد دارای اختلال هویت جنسی شود و ایجاد تعادل میان حقوق انسانی و واقعیت‌های علمی و بالینی ضروری است.

استوارت هال و نظریه بازنمایی

استوارت هال، یکی از نظریه‌پردازان برجسته مطالعات فرهنگی، بازنمایی را به عنوان یکی از کلیدی‌ترین فرایندهای تولید معنا در فرهنگ تعریف می‌کند. او بازنمایی را جزئی از چرخه فرهنگ می‌داند که شامل تولید، مصرف، هویت و مقررات است. هال بر این باور است که رسانه‌ها واقعیت را به صورت ساده و مستقیم بازتاب نمی‌دهند، بلکه آن را به رمز در می‌آورند و این رمزگذاری و رمزگشایی پیام‌ها، فرآیندی است که معنا را به صورت برساخته و چندوجهی شکل می‌دهد. بدین ترتیب معنا همیشه قطعی نیست و می‌تواند بر اساس تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی به شکل‌های گوناگون تفسیر شود (16).

حال فرهنگ را مجموعه‌ای از معانی، مفاهیم و تصاویر مشترک می‌داند که مانند نقشه ذهنی برای افراد جامعه عمل می‌کند و بازنمایی به واسطه زبان و نشانه‌ها، تولید و انتقال معنا را امکان‌پذیر می‌سازد. بدین ترتیب بازنمایی فرآیندی است که در آن مفاهیم با زبان تلفیق می‌شوند تا جهان مادی یا خیالی معنادار شود. رسانه‌ها در این فرایند نقش مهمی ایفا می‌کنند، زیرا آنها سازوکارهای رمزگذاری معانی را تحت تأثیر نیروهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تولید می‌کنند.

علاوه بر این، حال معتقد است که بازنمایی تحت تأثیر قدرت و هژمونی قرار دارد، یعنی گروه‌های مسلط اجتماعی با کنترل رسانه‌ها می‌توانند معانی خاصی را برجسته کنند و کلیشه‌های فرهنگی را بازتولید یا تغییر دهند. این امر نشان می‌دهد بازنمایی نه فقط بازتاب واقعیت، بلکه عمل سیاسی و فرهنگی است که هویت‌های اجتماعی را شکل می‌دهد و تغییر می‌دهد (16).

فرایند بازنمایی رسانه‌ای در قالب رمزگذاری توسط سازندگان پیام، تابع چارچوب‌های حرفه‌ای، ارزش‌ها و ایدئولوژی‌های حاکم است و در مرحله رمزگشایی نیز مخاطبان با توجه به پیش‌زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی خود به تفسیر پیام‌ها می‌پردازند. به همین دلیل، پیام‌ها می‌توانند معانی متنوع و حتی متضاد داشته باشند. این نظریه به ویژه در تحلیل بازنمایی اقلیت‌ها، از جمله گروه‌های جنسیتی و قومی، بسیار کاربرد دارد و کمک می‌کند تا نقش رسانه‌ها در تولید و تثبیت هویت‌های اجتماعی دقیق‌تر فهمیده شود (10).

بازنمایی و «دیگری‌سازی»

استوارت هال در ادامه بحث بازنمایی، به مفهوم «دیگری»^۱ می‌پردازد. او معتقد است رسانه‌ها برای تثبیت هویت «خود» (نرمال/سفیدپوست/دگرجنس‌گرا)، نیاز به ساختن «دیگری» (غیرنرمال/حاشیه‌ای) دارند. بازنمایی همجنس‌گرایان در تلویزیون اغلب ذیل همین فرآیند «دیگری‌سازی» قابل تحلیل است؛ جایی که تفاوت جنسی نه به عنوان یک امر عادی، بلکه به عنوان یک «نمایش»^۲ عرضه می‌شود تا مرزهای هنجارین جامعه مستحکم‌تر گردند (16).

استراتژی‌های بازنمایی

استراتژی‌های بازنمایی، به‌ویژه کلیشه‌سازی و طبیعی‌سازی، دو رکن کلیدی در نظریه بازنمایی رسانه‌ها هستند که نقش اساسی در شکل‌دهی به ادراکات اجتماعی ایفا می‌کنند. کلیشه‌سازی فرآیندی است که گروه‌ها و افراد را به‌صورت ساده‌شده و کلیشه‌ای دسته‌بندی می‌کند، ویژگی‌های پیچیده را حذف کرده و بر جنبه‌های منفی تأکید می‌ورزد تا تصویری تحریف‌شده بسازد (17). این تصاویر اغلب گروه‌های نژادی و قومی اقلیت را به‌عنوان خطرناک، عقب‌مانده یا غیرعادی نشان می‌دهند و با تکرار در رسانه‌ها، باور به آنها را تقویت می‌کنند (18). کلیشه‌ها نه تنها واقعیت را تحریف می‌کنند، بلکه با ایجاد تعمیم‌های منفی، گروه‌ها را در قالب‌های محدود محبوس ساخته و مشروعیت اجتماعی‌شان را زیر سؤال می‌برند، که این امر سلسله‌مراتب‌های نابرابر را حفظ می‌کند (17).

در مقابل، طبیعی‌سازی ساختارها و روابط اجتماعی را چنان ارائه می‌دهد که انگار ذاتاً طبیعی و تغییرناپذیرند، بعد تاریخی‌شان را پنهان کرده و به وضعیت موجود مشروعیت می‌بخشد (18). رسانه‌ها از طریق این استراتژی، کلیشه‌ها را به‌عنوان واقعیت‌های بدیهی جلوه می‌دهند، به‌طوری‌که مخاطبان آنها را بدون چالش می‌پذیرند و ایدئولوژی غالب را بازتولید می‌کنند (19). برای مثال، نمایش مداوم اقلیت‌ها در نقش‌های جنایی یا کم‌اهمیت، با طبیعی‌سازی، به باور عمومی تبدیل می‌شود که این گروه‌ها «به‌طور ذاتی» ناکارآمدند، و این امر تبعیض و خشونت را توجیه می‌کند.

(18). استوارت هال در این زمینه تأکید می‌کند که رسانه‌ها معانی را از طریق زبان و گفتمان قدرت محور می‌سازند و با طبیعی‌سازی، هژمونی فرهنگی را تثبیت می‌نمایند (19).

این دو استراتژی با هم عمل کرده و بازنمایی‌های رسانه‌ای را جهت‌دار می‌سازند؛ کلیشه‌سازی تصاویر تحریف‌شده تولید می‌کند و طبیعی‌سازی آنها را غیرقابل پرسش جلوه می‌دهد، که منجر به حفظ قدرت گروه‌های مسلط و حاشیه‌سازی اقلیت‌ها می‌شود (17). مطالعات نشان می‌دهند که مواجهه مداوم با چنین بازنمایی‌هایی، باور به کلیشه‌ها را در کودکان و بزرگسالان تقویت کرده، جاه‌طلبی‌های شغلی زنان و اقلیت‌ها را کاهش می‌دهد و خشونت را عادی‌سازی می‌کند (18). برای مقابله، تولید محتوای متنوع، چندبعدی و مبتنی بر واقعیت‌های اجتماعی ضروری است تا کلیشه‌ها شکسته شوند و طبیعی‌سازی‌های ایدئولوژیک افشا گردد (19). این رویکردها می‌توانند ادراکات را تغییر دهند و جامعه‌ای برابرتر بسازند.

رولان بارت: دلالت‌های ضمنی و اسطوره‌سازی

برای درک چگونگی بازنمایی هویت‌های جنسیتی در سریال *فرندز*، نظریات رولان بارت در باب «نشانه‌شناسی» و «اسطوره» ابزاری بنیادین فراهم می‌کند. بارت در تحلیل‌های خود فراتر از معنای صریح^۱ نشانه‌ها می‌رود و بر معنای ضمنی^۲ تمرکز می‌کند؛ که در آن ایدئولوژی‌ها در پوشش تصاویر ساده پنهان می‌شوند.

۱. اسطوره به مثابه گفتار^۳:

بارت در کتاب *اسطوره‌شناسی* (۱۹۵۷) توضیح می‌دهد که کارکرد اصلی اسطوره، «طبیعی‌سازی» تاریخ است. اسطوره چیزهایی را که محصول شرایط خاص تاریخی، سیاسی و فرهنگی هستند (مانند ساختار خانواده هسته‌ای یا دگرجنس‌گرایی اجباری)، به گونه‌ای بازنمایی می‌کند که گویی امری ازلی، ابدی و «طبیعی» هستند (20، 21). در تحلیل سیتکام‌ها، این مفهوم بسیار حیاتی است؛ زیرا کمندی با تکرار کلیشه‌ها، روابط قدرت را به امری بدیهی و «عقل سلیم» تبدیل می‌کند.

۲. کژتابی معنا^۴:

بارت استدلال می‌کند که نشانه‌های رسانه‌ای بی‌طرف نیستند. وقتی در سریالی مانند *فرندز*، یک شخصیت همجنس‌گرا با ویژگی‌های خاصی (مانند اغراق در رفتار یا تمرکز بر مصرف‌گرایی) نمایش داده می‌شود، این تصویر در سطح دلالت ضمنی، به یک «اسطوره» تبدیل می‌شود که می‌گوید: «همجنس‌گرایی چیزی جز یک سبک زندگی فانتزی یا خنده‌دار نیست». این فرآیند باعث می‌شود که جنبه‌های سیاسی و چالش‌برانگیز هویت‌های کوئیر زدوده شده و به یک کالای فرهنگی بی‌خطر تبدیل شوند.

بنابراین، استفاده از روش نشانه‌شناسی بارت در این پژوهش، تنها یک تکنیک تحلیل متن نیست، بلکه رویکردی نظری برای افشای لایه‌های ایدئولوژیکی است که سعی دارند وضعیت موجود (هژمونی دگرجنس‌خواهانه) را «طبیعی» جلوه دهند.

نظریه کوئیر و سیاست‌های اجراگری

برای تحلیل دقیق‌تر بازنمایی جنسیت در دهه ۱۹۹۰، بهره‌گیری از نظریات جودیت باتلر و ایو سجویک ضروری است.

۱. **اجراگری جنسیت^۵:** جودیت باتلر در کتاب *آشفته‌گی جنسیتی* (۱۹۹۰) استدلال می‌کند که جنسیت یک حقیقت درونی نیست، بلکه حاصل تکرار مداوم اعمال و گفتارهایی است که توهم یک هویت ثابت را ایجاد می‌کنند. از دیدگاه او، «مردانگی» یا «زنانگی» نقش‌هایی هستند که افراد

1 . Denotation

2 . Connotation

3 . Myth as Speech

4 . Signification

5 . Performativity

آن‌ها را «اجرا» می‌کنند (22). در کمندی موقعیت‌ها^۱، خنده اغلب زمانی تولید می‌شود که یک کاراکتر در اجرای صحیح نقش جنسیتی خود دچار لغزش شود (مثلاً مردی که ویژگی‌های کلیشه‌ای مردانه را ندارد).

۲. **همجنس‌خواهی اجتماعی و هراس:** ایو کوسوفسکی سجویک مفهوم «پیوستار همجنس‌خواهی اجتماعی»^۲ را مطرح می‌کند. او توضیح می‌دهد که در جوامع پدرسالار، روابط عمیق بین مردان (رفاقت، برادری) بسیار ارزشمند است، اما این روابط همواره با ترس از لغزیدن به سمت همجنس‌گرایی همراه است. این ترس منجر به پدیده‌ای به نام «هراس از همجنس‌گرایی»^۳ می‌شود؛ وضعیتی که در آن مردان برای اثبات دگرجنس‌گرایی خود، مجبورند به طور مداوم و اغراق‌آمیز هرگونه شائبه همجنس‌گرایی را طرد یا مسخره کنند (23). این نظریه ابزار قدرتمندی برای تحلیل روابط دوستانه مردانه در سریال‌هایی نظیر *فرندز* فراهم می‌کند.

سریال *فرندز*: ستایشی بر رفاقت و سادگی

سریال «فرندز» که پخش آن از اواسط دهه نود آغاز شد، به یکی از تأثیرگذارترین برنامه‌های تاریخ تلویزیون تبدیل شده است. داستان حول محور زندگی روزمره شش دوست جوان در نیویورک می‌چرخد. این اثر به جای پرداختن به مفاهیم پیچیده، بر دغدغه‌های ملموس جوانی، چالش‌های شغلی و قدرت شفاف‌بخش دوستی تمرکز دارد. جذابیت اصلی آن در دیالوگ‌های هوشمندانه و ایجاد حس صمیمیت با مخاطب نهفته است. منتقدان معتقدند که *فرندز* با ارائه تصویری آرمانی از «خانواده انتخابی»^۴، توانست الگوی جدیدی از روابط اجتماعی را برای نسل جوان تعریف کند و نشان دهد که چگونه دوستان می‌توانند جایگزین ساختارهای حمایتی سنتی شوند (24).

روش‌شناسی

پژوهش حاضر با هدف واکاوی چگونگی بازنمایی هویت‌های جنسیتی غیرهنجاری و روابط همجنس‌خواهانه اجتماعی در سریال تلویزیونی *فرندز*، از رویکرد کیفی با راهبرد تحلیل نشانه‌شناختی بهره می‌برد. این روش، امکان بررسی عمیق لایه‌های معنایی پنهان در متن دیداری و شنیداری را فراهم می‌آورد و از سطح توصیف صرف فراتر رفته، به کشف سازوکارهای ایدئولوژیک تولید معنا می‌پردازد (16). پارادایم حاکم بر این تحقیق، ساخت‌گرایی اجتماعی^۵ است که بر اساس آن، معنا نه در ذات پدیده‌ها، بلکه از طریق زبان و نظام‌های نشانه‌ای در یک بستر فرهنگی خاص تولید و به گردش درمی‌آید.

طرح پژوهش و ابزار تحلیل

طرح این پژوهش، یک مطالعه موردی متمرکز بر سریال *فرندز* است. ابزار اصلی تحلیل، «نشانه‌شناسی ساختارگرایانه»^۶ با تمرکز بر آرای رولان بارت است. این انتخاب از آن روست که روش‌شناسی بارت، ابزاری نظام‌مند برای کالبدشکافی متن و شناسایی رمزگان فرهنگی حاکم بر آن ارائه می‌دهد (20، 21). تحلیل حاضر بر دو سطح کلیدی دلالت استوار است:

۱. دلالت صریح: در این سطح، توصیف عینی و مستقیم عناصر بصری و شنیداری سکانس‌ها انجام می‌شود؛ آنچه دوربین بدون هیچ‌گونه تفسیر فرهنگی ثبت کرده است (25). این مرحله شامل ثبت عناصری چون اندازه نما، زاویه دوربین، نوع نورپردازی، رنگ‌ها، ترکیب‌بندی، دیالوگ‌ها و کنش‌های شخصیت‌هاست.

1 . Sitcoms
2 . Homosocial Continuum
3. Homosexual Panic
4 . Chosen Family
5 . Social Constructionism

۲. دلالت ضمنی: در این سطح، معانی فرهنگی و ایدئولوژیکی که به دال‌های سطح اول الصاق شده‌اند، مورد بررسی قرار می‌گیرند. در اینجا، هر عنصر بصری به مثابه یک «دال» در نظر گرفته می‌شود که به یک «مدلول» فرهنگی ارجاع می‌دهد (5, 26). برای مثال، نمای درشت (دال) می‌تواند بر صمیمیت یا تنش عاطفی (مدلول) دلالت کند. جداول «دال و مدلول» که در این پژوهش طراحی شده‌اند، ابزار اصلی برای نظام‌مند کردن این مرحله از تحلیل هستند.

جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش، کلیه ۲۳۶ قسمت از ده فصل سریال فرندز (۱۹۹۴-۲۰۰۴) است. با توجه به ماهیت کیفی و عمیق تحلیل، از روش «نمونه‌گیری هدفمند» استفاده شده است. معیار اصلی برای انتخاب سکانس‌های نمونه، حضور پررنگ مضامین مرتبط با پرسش اصلی تحقیق بوده است؛ یعنی سکانس‌هایی که در آن‌ها هویت جنسیتی شخصیت‌ها (به‌ویژه چندلر بینگ) مورد پرسش قرار می‌گیرد، روابط همجنس‌خواهانه اجتماعی به نمایش درمی‌آید، یا کلیشه‌های مرتبط با همجنس‌گرایی به کار گرفته می‌شود. سکانس‌های منتخب از فصول اولیه سریال گزینش شده‌اند تا بستر شکل‌گیری این بازنمایی‌ها در آغاز راه سریال بررسی شود. در این راستا ۶ سکانس که به ماهیت تحلیل شباهت داشت و در خصوص مباحث همجنس‌گرایی قابل تحلیل بود، انتخاب گردید.

واحد تحلیل و فرآیند گردآوری داده

واحد تحلیل در این پژوهش «سکانس» است. هر سکانس به عنوان یک واحد روایی کامل با آغاز، میانه و پایان مشخص در نظر گرفته شده که امکان تحلیل جامع رمزگان‌های به کار رفته در آن را فراهم می‌کند. فرآیند گردآوری داده شامل مراحل ۱-بازبینی مکرر سکانس‌های منتخب، ۲-ثبت دقیق مشخصات فنی (کد زمانی، شماره فصل و قسمت)، ۳-پیاپی‌سازی دیالوگ‌های کلیدی، ۴-تهیه توصیف مکتوب دقیق از کنش‌ها، حالات چهره، و عناصر صحنه، ۵-ایجاد جداول تحلیلی برای هر سکانس جهت ثبت نظام‌مند دال‌ها و مدلول‌های بصری و روایی، بوده است.

شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها در سه مرحله و با الهام از پنج رمزگان روایی بارت (21) صورت پذیرفته است:

مرحله اول: تحلیل صوری و ساختاری. در این مرحله، داده‌های ثبت‌شده در جداول دال و مدلول، بر اساس سازه‌های فنی سینما (اندازه نما، زاویه، نور، رنگ و غیره) طبقه‌بندی و تفسیر اولیه شدند.

مرحله دوم: تحلیل رمزگان‌ها. معانی استخراج‌شده از مرحله قبل، در چارچوب رمزگان‌های بارت، به ویژه رمزگان هرمنوتیک و رمزگان نمادین، تحلیل شدند. رمزگان هرمنوتیک به ما کمک کرد تا «معنای اصلی هر سکانس (مانند: "چرا دیگران فکر می‌کنند چندلر گی است؟") و نحوه به تعویق انداختن پاسخ توسط متن را شناسایی کنیم. رمزگان نمادین نیز برای تحلیل تقابل‌های دوتایی بنیادین مانند دگرجنس‌گرایی/همجنس‌گرایی، مردانگی/هژمونیک/مردانگی فرعی، و فضای عمومی/خصوصی به کار گرفته شد.

مرحله سوم: تلفیق و تفسیر ایدئولوژیک. در مرحله نهایی، یافته‌های حاصل از تحلیل رمزگان‌ها با چارچوب نظری تحقیق (نظریه‌های هال و کوئیر) تلفیق شد تا مشخص گردد که این بازنمایی‌ها چگونه در خدمت تقویت یا تضعیف ایدئولوژی‌های مسلط جنسیتی در دهه ۱۹۹۰ بوده‌اند. این مرحله به دنبال پاسخ به این پرسش است که سریال فرندز چه «اسطوره‌هایی» (در معنای بارتی) درباره مردانگی و هویت جنسی تولید می‌کند.

با طی این مراحل، پژوهش حاضر می‌کوشد تحلیلی چندلایه و عمیق از فرآیندهای تولید معنا در یکی از تأثیرگذارترین محصولات فرهنگی عامه‌پسند قرن بیستم ارائه دهد.

یافته‌ها

در این بخش، سکانس‌های کلیدی سریال بر اساس چارچوب نظری پژوهش و در قالب دو سطح تحلیل (دلالت‌های سینمایی صریح و دلالت‌های اسطوره‌ای/معنایی ضمنی) مورد واکاوی قرار می‌گیرند. هدف این ساختار، گذار روشن‌مند از فرم بصری به ایدئولوژی پنهان در متن رسانه‌ای است.

۱. سکانس شماره ۱: معمای «کوالیتی» و اجرای متزلزل مردانگی

مشخصات سکانس: فصل اول، قسمت هشتم، دقیقه ۰۰:۳۴ – دفتر کار چندلر

توصیف رویداد: همکار زن چندلر (آماندا) به او پیشنهاد یک قرار ملاقات کور^۱ با یک مرد را می‌دهد، زیرا به اشتباه تصور می‌کند چندلر همجنس‌گراست. این موضوع باعث ایجاد بحران هویتی برای چندلر و بحث با دوستانش درباره ویژگی مبهمی به نام «کوالیتی» می‌شود.

الف) تحلیل دلالت‌های سینمایی (فرم و ساختار بصری)

جدول ۱: رمزگان بصری و سینمایی سکانس شماره ۱

عنصر (سازه)	سینمایی	دال (انتخاب‌های میزانشن و دوربین)	مدلول صریح (تأثیر روانی و فرمی)
اندازه نما	نمای درشت	تأکید بر نزدیکی فیزیکی در دفتر کار و تمرکز بر واکنش‌های احساسی چهره.	
زاویه دوربین	هم‌سطح چشم	القای برابری ظاهری میان دو همکار.	
نورپردازی	روشن (نور مهتابی داخل) / نور آبی کم‌رنگ پشت پنجره	تضاد بین فضای امن و روشن داخل و سرمای محیط بیرون (تأکید بر انزوای درونی).	
رنگ‌ها	رنگ‌های گرم (قرمز و قهوه‌ای لباس زن) در مقابل رنگ‌های خنثی (سفید و مشکی لباس چندلر)	القای پویایی و انگیزه در کاراکتر زن و انفعال در کاراکتر مرد.	
ترکیب‌بندی و پوزیشن	زن ایستاده (مسلط) و چندلر نشسته در حال خوردن نودل	شکستن ترکیب‌بندی سنتی جنسیتی؛ زن در موقعیت فعال و مرد در موقعیت منفعل.	

ب) تحلیل رمزگان معنایی و اسطوره‌ای (محتوا و ایدئولوژی)

جدول ۲: رمزگان معنایی و اسطوره‌ای بارت سکانس شماره ۱

نشانه/کنش	مدلول مستقیم	دلالت ضمنی و اسطوره‌ای
دیالوگ درباره «کوالیتی»	داشتن یک ویژگی خاص و غیرقابل توصیف.	رمزگان هرمنوتیک: ایجاد یک معمای هویتی بی‌پاسخ. رسانه به جای پذیرش هویت، آن را به یک نقص یا ویژگی خنده‌دار تقلیل می‌دهد (دیگری‌سازی).
زن ایستاده، مرد نشسته	تفاوت در وضعیت فیزیکی دو همکار.	وارونگی نقش‌های جنسیتی: چندلر فاقد تسلط مردانه هژمونیک است؛ همین فقدان تسلط است که توسط جامعه به عنوان «گی بودن» رمزگذاری می‌شود.
پلیور مشکی و کراوات	لباس رسمی اداری روزمره.	تلاش نافرجام برای اجرای مردانگی هنجارین دگرجنس‌گرا که توسط برداشت همکارش با شکست مواجه می‌شود.

بر این اساس در این سکانس، سریال‌فرزند از طریق مفهوم «کوالیتی»، یک دیگربودگی جنسیتی^۲ خلق می‌کند. بر اساس نظریه جودیت باتلر (۲۰۰۲)، جنسیت یک «اجرا» است و چندلر در اجرای مردانگی هژمونیک دگرجنس‌گرا با لکنت مواجه است. ترکیب‌بندی بصری (نشستن منفعلانه چندلر در برابر همکار زن) این نقص در اجرای مردانگی را از نظر فرمی نیز تأیید می‌کند. با این حال، همان‌طور که استوارت هال استدلال می‌کند، رسانه

1. Blind Date

2. The Otherness

جریان اصلی این تفاوت را نه برای به رسمیت شناختن تنوع جنسی، بلکه به عنوان یک مکانیزم کم‌دی برای بازتولید هنجارها به کار می‌گیرد. معمای همجنس‌گرایی چندلر هرگز به یک واقعیت تبدیل نمی‌شود، بلکه در حد یک «سوء تفاهم خنده‌دار» باقی می‌ماند تا ایدئولوژی مسلط تهدید نشود.

۲. سکانس شماره ۲: مدیریت هراس از همجنس‌گرایی در فضای عمومی

مشخصات سکانس: فصل دوم، قسمت ششم، دقیقه ۵۸:۰۶ – خیابان (بچه‌داری جویی و چندلر)

توصیف رویداد: جویی و چندلر در حالی که از بن (پسر راس) مراقبت می‌کنند، در خیابان با زنی مواجه می‌شوند که آن‌ها را یک زوج همجنس‌گرا می‌پندارد و درباره محل ازدواجشان سوال می‌پرسد.

الف) تحلیل دلالت‌های سینمایی (فرم و ساختار بصری)

جدول ۳: رمزگان بصری و سینمایی سکانس شماره ۲

عنصر (سازه)	سینمایی	دال (انتخاب‌های میزانشن و دوربین)	مدلول صریح (تأثیر روانی و فرمی)
اندازه نما	نمای متوسط به درشت	نمایش صمیمیت دو کاراکتر و راحتی آن‌ها با کودک.	
عمق میدان	عمق میدان زیاد	جلب توجه به بافت خیابان، نوشته‌های روی دیوار و حضور آن‌ها در عرصه عمومی	
رنگ‌ها	قرمز (لباس بچه)، سفید (چندلر/فعالیت)، آبی روشن (جویی/بدبینی)	ترکیبی از رنگ‌های شاد که فضای کم‌دی و غیرتهدیدآمیز صحنه را حفظ می‌کند.	
ترکیب‌بندی	متقارن	القای حالت آرام و روزمره پیش از وقوع تنش (سوال زن).	

ب) تحلیل رمزگان معنایی و اسطوره‌ای (محتوا و ایدئولوژی)

جدول ۴: رمزگان معنایی و اسطوره‌ای بارت سکانس شماره ۲

نشانه/کنش	مدلول مستقیم	دلالت ضمنی و اسطوره‌ای
دو مرد به همراه یک کالسکه نوزاد	مشارکت دو دوست در نگهداری از یک کودک.	اسطوره‌شکنی ظاهری: به چالش کشیدن نقش‌های سنتی مراقبت از فرزند (مادری) و بازنمایی بصری یک خانواده کوئیر.
سوال غریبه: «کجا ازدواج کردید؟»	کنجکاوی یک شهروند درباره وضعیت تأهل آن‌ها.	برخورد گفتمان‌ها (فوکو): ورود نگاه خیره جامعه (Society's Gaze) به حریم دوستانه دو مرد؛ برچسب‌زنی هویتی بر اساس الگوهای قابل فهم جامعه.
مکث خنده‌دار و نگاه‌های گیج‌شده	عدم توانایی در پاسخگویی فوری.	هراس از همجنس‌گرایی (Homosexual Panic): دستپاچگی برای اثبات مردانگی دگرجنس‌گرا؛ طنز از اضطراب اشتباه گرفته شدن ناشی می‌شود.

قرار گرفتن دو مرد با یک کالسکه در نمای دارای عمق میدان (فضای عمومی)، آن‌ها را در معرض قضاوت گفتمان‌های اجتماعی قرار می‌دهد (14). فرم بصری با استفاده از نور روشن و رنگ‌های شاد، این موقعیت را به عنوان یک موقعیت بی‌خطر رمزگذاری می‌کند. با طرح سوال توسط زن غریبه، مرز بین «همجنس‌خواهی اجتماعی» (رفاقت مردانه) و «همجنس‌گرایی» (هویت جنسی) مخدوش می‌شود. مطابق نظریه ایو کوسوفسکی سجویک، مردان دگرجنس‌گرا برای حفظ امتیازات مردانه خود باید دائماً مرز خود را با همجنس‌گرایی مشخص کنند. مکث و دستپاچگی جویی و چندلر، دقیقاً بازتولید همین هراس است. رسانه در اینجا با نشان دادن این زوجیتِ دروغین، هم به مخاطب مدرن باج می‌دهد (نمایش تصویری یک زوج همجنس‌گرا) و هم به مخاطب سنتی اطمینان خاطر می‌بخشد (آن‌ها در واقع استرایت/دگرجنس‌گرا هستند).

۳. سکانس شماره ۳: تضاد سنت و مدرنیته؛ رنج دگرجنس‌گرا

مشخصات سکانس: موزه (تقابل راس و کارول) و تابلوی «به‌زودی»

توصیف رویداد: راس با همکاری دوباره فشارهای زندگی سنتی بحث می‌کند و سپس در یک فضای تاریک موزه با همسر سابقش (کارول) که اکنون به عنوان یک لژین آشکارسازی کرده، گفتگویی صمیمانه اما تلخ دارد.

الف) تحلیل دلالت‌های سینمایی (فرم و ساختار بصری)

جدول ۵: رمزگان بصری و سینمایی سکانس شماره ۳

عنصر سینمایی (سازه)	دال (انتخاب‌های میزانشن و دوربین)	مدلول صریح (تأثیر روانی و فرمی)
نورپردازی	نورپردازی گرم در داخل / نمای تاریک در بیرون	تقابل صمیمیت خصوصی با جهان سرد و تاریک بیرونی.
وضوح	وضوح ملایم	القای حس رابطه عاشقانه ناتمام، نوستالژی و غم غربت.
طراحی صحنه	حضور یک «دست مصنوعی» در کادر هنگام در آغوش گرفتن	ایجاد حس نقص، ناتوانی و غیرطبیعی بودن وضعیت موجود.
لباس	کراوات ناهماهنگ و بنفش راس	نماد بصری از سردرگمی درونی، بین‌القاعده بودن و آشفتگی هویت سنتی او.
تدوین (محور هم‌نشینی)	قطع ناگهانی از نمای تاریک بیرون به تابلوی «به‌زودی»	تعلیق، پایان باز، و انتقال پیام آینده‌ای نامطمئن.

ب) تحلیل رمزگان معنایی و اسطوره‌ای (محتوا و ایدئولوژی)

جدول ۶: رمزگان معنایی و اسطوره‌ای بارت سکانس شماره ۳

نشانه/کنش	مدلول مستقیم	دلالت ضمنی و اسطوره‌ای
بغل کردن با حضور دست مصنوعی در کادر	در آغوش گرفتن همسر سابق در کنار اشیاء موزه.	اسطوره عشق ناکامل: رابطه دگرجنس‌گرایانه راس به واسطه هویت کوئیر کارول قطع شده است؛ دست مصنوعی استعاره‌ای از ناتوانی در ترمیم این رابطه است.
نور تاریک بیرون و تابلوی «به‌زودی»	شب بودن فضای بیرون موزه و تبلیغ یک رویداد.	ایدئولوژی جبرگرایانه: نشان‌دهنده بن‌بست اجتماعی برای راس. خروج از هنجارهای سنتی با تاریکی و ابهام مجازات می‌شود.
تمرکز دوربین بر رنج راس	نمایش چهره ناراحت مرد داستان.	دیگری‌سازی حاشیه‌ها (هال): داستان هویت‌یابی کارول به حاشیه می‌رود و دوربین تنها بر رنج و قربانی شدن مرد دگرجنس‌گرا (راس) متمرکز است.

ج) تفسیر انتقادی و تلفیق نظری

تحلیل محور هم‌نشینی (ترکیب نماها) در این سکانس نشان می‌دهد که کارگردان یک «جمله تصویری» مشخص ساخته است: خوشی خصوصی همواره زیر سایه سنگین ناهماهنگی اجتماعی قرار دارد. بر اساس چارچوب نظری استوارت هال درباره «بازنمایی»، رسانه در این سکانس صدای هویت حاشیه‌ای (کارول به عنوان یک زن همجنس‌گرا) را مصادره کرده و آن را صرفاً به عنوان کاتالیزوری برای نمایش «بحران مردانگی» راس به کار می‌برد. حضور نمادین «دست مصنوعی» در کادر هنگام آغوش، به لحاظ نشانه‌شناختی، نقصانی در ساختار هنجارین خانواده را دلالت می‌کند. تابلوی «به‌زودی» در انتهای سکانس، یک پایان‌بندی معنادار است: آینده خانواده‌های غیرسنتی هنوز در تعلیق است و نظام نمادین (رسانه) هنوز راه حلی قطعی برای پذیرش کامل آن‌ها پیدا نکرده است.

۴. سکانس شماره ۴: مرزبندی میل در رفاقت مردانه

مشخصات سکانس: فصل اول، قسمت دهم، دقیقه ۲۲:۰۴ – آپارتمان مونیخا

توصیف رویداد: در شب سال نو، جویی برای پایان دادن به غروندهای چندلر مبنی بر نداشتن شریک عاطفی در نیمه‌شب، او را به طور ناگهانی می‌بوسد.

الف) تحلیل دلالت‌های سینمایی (فرم و ساختار بصری)

جدول ۷: رمزگان بصری و سینمایی سکانس شماره ۴

عنصر (سازه)	سینمایی	دال (انتخاب‌های میزانشن و دوربین)	مدلول صریح (تأثیر روانی و فرمی)
نورپردازی و رنگ	روشن اما پرتضاد / رنگ‌های گرم در محیط شلوغ	تضاد بین فضای شاد و پرهیاهوی مهمانی (خوشبختی عمومی) و انزوای درونی چندلر.	
زاویه دوربین	هم‌سطح چشم	برابری دو شخصیت، فقدان سلطه و تأکید بر رفاقت هم‌سطح.	
طراحی لباس	کت چرم قهوه‌ای جویی / کت مخمل سبز تیره	تقابل بافت سخت (چرم = مردانگی بی‌پروا) و بافت نرم (مخمل = مردانگی متزلزل و چندلر)	حساس).

ب) تحلیل رمزگان معنایی و اسطوره‌ای (محتوا و ایدئولوژی)

جدول ۸: رمزگان معنایی و اسطوره‌ای بارت سکانس شماره ۴

نشانه/کنش	مدلول مستقیم	دلالت ضمنی و اسطوره‌ای
فشار برای بوسه نیمه‌شب سال نو	سنت جفت شدن در آغاز سال.	دگرجنس‌گرایی اجباری: ساختار ایدئولوژیکی که ارزش فرد را منوط به داشتن شریک جنسی مخالف می‌داند.
بوسه ناگهانی جویی بر لبان چندلر	تماس فیزیکی غیرمنتظره دو مرد.	همجنس‌خواهی اجتماعی: استفاده از یک اکت ظاهراً کوئیر به عنوان ابزاری برای تسکین روانی یک دوست مرد (تقلیل به شوخی).
بهت‌زدگی و انجماد چندلر پس از بوسه	تعجب فیزیکی.	فاصله‌گذاری ایمن: بدن مردانه باید سریعاً نشان دهد که از این اکت لذت نبرده تا هژمونی استراتیج خود را اثبات کند.

ج) تفسیر انتقادی و تلفیق نظری

این سکانس نمونه‌ای کلاسیک از مدیریت تنش‌های جنسیتی در رسانه جریان اصلی است. چندلر تحت فشار اسطوره «دگرجنس‌گرایی اجباری» در حال فروپاشی روانی است و جویی با یک بوسه (یک اجرای ساختار شکنانه)، این تنش را متوقف می‌کند. اما زاویه هم‌سطح دوربین و نورپردازی پرکتر است صحنه، همراه با بهت‌زدگی اغراق‌آمیز چندلر، بلافاصله زهر این عمل را می‌گیرد. با ارجاع به نظریه سجویک، این عمل نه یک گرایش جنسی، بلکه تلاش برای حفظ انسجام یک رفاقت مردانه است. خنده پس‌زمینه به عنوان یک ابزار فرمی، به مخاطب کد می‌دهد که خطر فروپاشی مرزهای جنسیتی رفع شده و نظم دگرجنس گراهنجار همچنان پابرجا و امن است.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف واسازی و کالبدشکافی بازنمایی هویت‌های جنسیتی و الگوهای مردانگی در سریال کمدی موقعیت *فرندز*، به عنوان یکی از پرمخاطب‌ترین متون رسانه‌ای پایان قرن بیستم، نشان داد که چگونه یک محصول عامه‌پسند به‌ظاهر سرگرم‌کننده، در واقع به عنوان یک دستگاه پیچیده ایدئولوژیک عمل می‌کند. با کاربست رویکرد نشانه‌شناسی ساختار گرایانه رولان بارت و تمرکز بر تحلیل دو گانه دلالت‌های صریح و ضمنی، تحلیل دقیق سکانس‌های منتخب پرده از سازوکاری برداشت که می‌توان آن را «استراتژی مدیریت تفاوت و هضم ایدئولوژیک» نامید. در این سازوکار، رسانه جریان اصلی با پیش‌کشیدن سوژه‌های حاشیه‌ای و ملتهب مانند همجنس‌گرایی و بحران مردانگی سستی، آن‌ها را از پتانسیل ساختار شکنانه خود تهی کرده و در خدمت بازتولید و تثبیت گفتمان «دگرجنس گراهنجاری هژمونیک» به کار می‌گیرد (25).

در همین راستا، یکی از محوری‌ترین یافته‌های این پژوهش، نحوه بازنمایی شخصیت چندلر بینگ به عنوان نمادی از «مردانگی در بحران» است. بر اساس نظریه پرفورماتیویتی جودیت باتلر، جنسیت نه یک ذات بیولوژیک، بلکه مجموعه‌ای از اعمال و رفتارهای تکرار شونده است که توسط

هنجارهای مسلط اجتماعی دیکته و اجرا می‌شود (22). تحلیل رمزگان تکنیکی و بصری در سکانس‌های مرتبط با چندلر نشان داد که او در اجرای مردانگی هنجارین و تهاجمی مورد انتظار جامعه، دچار نوعی لکنت و نقص است. با این حال، سیستم بازنمایی سریال این دیگربودگی را به عنوان یک زیست‌جهان یا هویت مستقل به رسمیت نمی‌شناسد، بلکه با استفاده از «رمزگان هرمنوتیک» بارت، آن را به یک معمای بی‌پاسخ و یک ابزار تولید خنده تقلیل می‌دهد (20، 21). دال‌های بصری و کلامی در کنار هم مدلولی از یک «انحراف ملایم از هنجار» را می‌سازند، اما این انحراف همواره در حد یک سوء تفاهم صرف نگه داشته می‌شود. بدین ترتیب، متن رسانه‌ای به مخاطب اجازه می‌دهد تا به این نقص اجرایی بخندد، بی‌آنکه پایه‌های اساسی مدل مسلط مردانگی را زیر سوال ببرد؛ به عبارتی، همجنس‌گرایی در ارتباط با این شخصیت هرگز یک انتخاب آگاهانه نیست، بلکه صرفاً برچسبی است که جامعه به دلیل اجرای ناقص مردانگی دگرجنس‌گرا به وی الصاق می‌کند.

این اجرای متزلزل از هویت جنسیتی، به طور پیوسته در روابط مردانه درون سریال نیز بازتولید و مدیریت می‌شود. تطابق شگفت‌انگیز یافته‌های تحلیل نشانه‌شناختی با نظریات ایو کوسوفسکی سجویک نشان می‌دهد که چگونه مفهوم «پیوستار همجنس‌خواهی اجتماعی» در تار و پود این کمدی تنیده شده است. در جوامع مردسالار، دوستی عمیق مردانه همواره در لبه مرزهای اروتیک حرکت می‌کند و برای جلوگیری از لغزش سوژه‌ها به سمت همجنس‌گرایی، جامعه نیازمند فعال‌سازی مکانیسم دفاعی «هراس از همجنس‌گرایی» است (23). سکانس‌هایی نظیر بچه‌داری جویی و چندلر در خیابان که با نگاه نظارتی جامعه مواجه می‌شود (14) یا بوسه‌های ناگهانی میان شخصیت‌های مرد، به وضوح نشان دادند که سریال چگونه این هراس را به تصویر کشیده و همزمان آن را مهار می‌کند. به محض اینکه صمیمیت میان دو مرد مرزهای فیزیکی را لمس کرده و پتانسیل کوئیر پیدا می‌کند، فوراً با واکنش‌های اغراق‌آمیز، توجیهات منطقی غیرجنسی (مانند تمرین بازیگری) و در نهایت صدای خنده تماشاگران خنثی می‌شود. این خنده یک ابزار فرمی خنثی نیست، بلکه یک ضربه طبل ایدئولوژیک است که به مخاطب عام اطمینان می‌دهد خطر فروپاشی مرزهای جنسیتی رفع شده و کنش ساختارشکنانه با موفقیت در درون رمزگان «شوخی رفیقانه» مهار شده است.

در کنار این مرزبندی‌های هراس‌آلود در روابط مردانه، تحلیل‌ها نشان داد که رویکرد سریال در مواجهه با سوژه‌های رسماً همجنس‌گرا نیز مبتنی بر مکانیزم «دیگری‌سازی» است. با تکیه بر آرای استوارت هال درباره فرآیند بازنمایی و خلق سوژه حاشیه‌ای، بررسی سکانس تقابل راس و همسر سابق لزیبن او در موزه اثبات کرد که چگونه دورین، فضا و نورپردازی، همگی در خدمت مرکزیت بخشیدن به رنج مرد دگرجنس‌گرا سازمان‌دهی شده‌اند (16). زن همجنس‌گرا در این روایت، سوژه‌ای صاحب عاملیت و دارای صدای مستقل روایی نیست، بلکه صرفاً کاتالیزوری است که تروما و بحران شخصیت مرد را رقم می‌زند. استفاده از وضوح ملایم روی چهره مغموم راس، در کنار تاریکی فضای بیرون و حضور استعاری اشیاء نامتجانس در قاب تصویر، در سطح دلالت اسطوره‌ای پیام مشخصی تولید می‌کنند مبنی بر اینکه خروج از هنجارهای دگرجنس‌گرایانه، لاجرم به نقص، تاریکی و آینده‌ای نامعلوم منتهی می‌شود. این استراتژی محافظه‌کارانه، سوژه کوئیر را در حاشیه امن روایت قرار می‌دهد تا همدلی مخاطب منحصرأ معطوف به فردی شود که قربانی این گسست هنجاری شده است.

در یک نگاه کلان‌نگر و فراتر از تک‌تک سکانس‌ها، باید توجه داشت که این سازوکارهای طرد و جذب ایدئولوژیک، عمیقاً با ساختار «ژانر» در هم آمیخته‌اند. قالب کلاسیک کمدی موقعیت ذاتاً بر مبنای «ایجاد تنش در هنجار» و سپس «بازگشت به تعادل اولیه» استوار است (25). زمانی که سریال موضوعاتی چون همجنس‌گرایی را وارد داستان می‌کند، در واقع در حال واکنش نشان دادن به تغییرات فرهنگی جامعه آمریکا در دهه نود میلادی است؛ اما ساختار محافظه‌کارانه تلویزیون اجازه نمی‌دهد این تنش‌ها به یک تحول ساختاری در جهان داستان منجر شوند. هرگونه رفتار غیرهنجارین، از طریق شوخی، سوء تفاهم یا حاشیه‌رانی، در پایان اپیزود به وضعیت هترونرماتیو مسلط بازمی‌گردد و بدین ترتیب متن رسانه‌ای نقش یک «سوپاپ اطمینان فرهنگی» را ایفا می‌کند.

در نهایت، بر اساس خوانش نشانه‌شناختی این پژوهش می‌توان استدلال کرد که بازنمایی هویت‌های جنسیتی در این سریال، مصداق بارز مفهوم «اسطوره» در سطح دوم دلالت رولان بارت است؛ جایی که نشانه‌های بصری روزمره و قراردادهای روایی، از تاریخ‌مندی خود تهی شده و به امری طبیعی و بدیهی بدل می‌شوند (20). این اثر با هوشمندی از ابزارهای فرمی سینما بهره می‌گیرد تا گفتمان دگرجنس گراهنجاری را نه به عنوان یک ایدئولوژی تحمیلی، بلکه به عنوان تنها شکل طبیعی، منطقی و اصیل زیست انسانی بازنمایی کند. همجنس‌گرایی و مردانگی‌های حاشیه‌ای در این جهان روایی حضور دارند، اما تنها با این شرط پذیرفته می‌شوند که به عنوان ایزه‌های طنز، سوء تفاهم‌های گذرا، یا موانعی در مسیر تکامل مردانگی مسلط تعریف شوند. این پژوهش با رمزگشایی از این ساختارهای پنهان، ضرورت نقد فرهنگی محصولات عامه‌پسند را در فهم مکانیزم‌های بازتولید قدرت آشکار می‌سازد و نشان می‌دهد که سرگرمی‌های رسانه‌ای تا چه حد در تثبیت مرزهای هویتی جوامع مدرن نقش آفرینی می‌کنند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

References

1. Golshani M. The Role of Hollywood in Cultural Construction. *Journal of Media Studies*. 2020.
2. Gailey E. A content analysis of LGBT representation on broadcast and streaming TV 2018.
3. Hart K. Representation of LGBTQ+ characters in U.S. television. *Journal of Media Studies*. 2020;32(1):60-75.
4. Tropiano S. The prime time closet: A history of gays and lesbians on TV: Applause Theatre & Cinema Books; 2002 2002.
5. Becker R. Queer vernaculars in contemporary TV. *Journal of Television Studies*. 2023;45(1):20-4. doi: 10.4324/9781003109044-3.
6. Sender K. The makeover: Reality television and reflexive audiences: New York University Press; 2019 2019.
7. Gross LP. Up from invisibility: Lesbians, gay men, and the media in America: Columbia University Press; 2001 2001.
8. Monroe B, Sabz A. Media construction of sexual identities. *Media Psychology Review*. 2022;15(3):105-20.
9. Corey S. Bisexual stereotypes in TV. *Media Representation Studies*. 2017;12:1-10.
10. Cohen J, McPherson M. Media effects on family dynamics. *Journal of Communication*. 2021;71(2):275-90.
11. Sozenchi S. The Constructed Transformations of Homosexuality: Contemporary Publishing; 2020 2020.
12. Sozenchi S. The History of the Evolution of Homosexuality: Elm Publications; 2022 2022.
13. Jafari Maleki M, Salehi A. Western Cultural Hegemony: University Press; 2023 2023.
14. Foucault M. The history of sexuality: An introduction: Pantheon Books; 1978 1978.
15. Weeks J. The world we have won: The remaking of erotic and intimate life: Routledge; 2007 2007.
16. Hall S. Representation: Cultural representations and signifying practices: Sage Publications; 1997 1997.
17. Trebbe J. Media representation: Racial and ethnic stereotypes. *The international encyclopedia of race and racism*: Wiley-Blackwell; 2015. p. 1-6.

18. Dixon TL. Why racial and ethnic stereotypes in the media matter. University of Massachusetts Amherst; 2017.
19. Collins PH. Black feminist thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment. 2nd ed: Routledge; 2009 2009.
20. Barthes R. Mythologies: Hill and Wang; 1972 1972.
21. Barthes R. S/Z: Hill and Wang; 1974 1974.
22. Butler J. Gender trouble: Feminism and the subversion of identity: Routledge; 1990 1990.
23. Sedgwick EK. Between men: English literature and male homosocial desire: Columbia University Press; 1985 1985.
24. Sandvoss C. Fans: The mirror of consumption: Polity Press; 2005 2005.
25. Fiske J. Television culture. 2nd ed: Routledge; 2010 2010.
26. Bould M. The Routledge companion to science fiction: Routledge; 2011 2011.